

меридијани“ („Матица на иселениците од Македонија, 1996), „Иселенички хоризонти“ („Македонска искра“, 1999), „Моите патувања низ светот“ („Македонска искра“, 2001), „Македонците во САД и во Канада“ („Македонска искра“, 2002), „Илинден 1903-2003 и македонските иселеници“ („Македонска искра“, 2003), „Иселеничка вртелешка“, „Македонска искра“ - Скопје, 2008, „Love Stories“ (Љубовни приказни), „Македонска искра“, Скопје, 2011, „Илинден во Љубојно и Преспа“, „Македонска искра“, Скопје, Македонско друштво „Љубојно“ - Детроит, 2013, „Светот на дланка“, „Контура“, Скопје, 2014, „Македонски иселенички меридијани“ „Македонска искра“, Скопје, 2017, „Израел и Македонија“, „Македонска искра“, Скопје, 2017 *Macedonians in the World*, „Македонска искра“ и Фондацијата „Џорџ Атанасоски“, Скопје, 2018, „Македонците во светот“, „Македонска искра“ Скопје, 2019 и „Преспанска разгледница“, „Македонска искра“ Скопје, 2020

Особено внимание заслужуваат неговите монографиите: „Атанас Близнаков“ (2000), „Андреа Бранов“ од Мелбурн, Австралија (2001, „Семејството Јановски“ од Торонто, Канада (2002), „Светле (Стив) Стамевски“ од Детроит, САД (2005), „Митрополитот Кирил“ од Македонија (2007), „Ѓорѓи (Џорџ) Томов“ од Њујорк (2007), „Бошко Рајчовски–Пелистерски“ од Флорида (2008), „Петар Стаматов“ од Чикаго (2010), „Ѓорѓија–Џорџ Атанасоски“ од Флорида, (2012), „Атанас Близнаков“ од Гери, САД (2015) (на македонски и англиски јазик), и „Есма Реџепова-Теодосиевска“ од Скопје (2015), (на македонски, англиски и ромски јазик), како и делото „Гога Печенковски“ од Ресен (2004) (на македонски јазик).

Славе Катин е коавтор и на делата: „Придонесот на Македонија во светската цивилизација“ (2004), „Од Панонија до Егеј“ (2007), (на македонски) со академик д-р Антоније Шоклџев-Дончо, „Македонија во античко време“ (2010) и „Балканот и Македонија“ (2014) (на англиски) со академик д-р Антоније Шоклџев-Дончо и Ристо Стефов, потоа „Во чест на Свети Кирил и Методиј“ (1994), „Ореолот на Дева Марија и Света Богородица Сливничка во Преспа“ (2007), (на македонски) со проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ, и „40 поклоненија пред гробот на свети Кирил во Рим“ (2008) (на македонски), со проф. д-р Вера Стојчевска-Антиќ и епископ Климент, како и делата „Македонски вознес“ (1994) (на македонски и англиски), „Поетски иселенички меридијани“ (1995) и „Македонците во Хамбург (1978-1998)“ (1997), (на македонски јазик) трите со Фиданка Танаскова, „Илинден во Љубојно и Преспа“ (2013) (на македонски и англиски) со Бошко Рајчовски–Пелистерски и „Силјан Мицевски“ од Битола (2015) со Ѓорѓи Лумбуровски (на македонски јазик).

Делото *An English–Macedonian Limnological Dictionary / Англиско–македонски лимнолошки лексикон*, Хидробиолошки завод, Охрид, 1986, 1-206, (на англиски и македонски јазик). Е првото дело на Славе Николовски-Катин, а публикацијата „Преспанска разгледница“, „Македонска искра“ Скопје, 2020, 1-340, (на македонски јазик) е шеесетто дело

Славе Катин е познат и со неговите лексикографски изданија за деца „Ајде да учиме македонски и англиски“ (1997) (на француски, германски, турски, со Исние Шабан, албански, со Лирија Реџепа, влашки со Захарица Порчу и со Љатив Демир на ромски јазик), и „Англиско-македонски биотехнички речник“ (1994), потоа „Англиско-македонски ветеринарен речник“ (1996) со проф. Илинка Дракулевска-Грубовиќ и проф. Никола Јордановски, „Библиски речник“ (1997), со проф. д-р Петко Златески, „Водич низ компјутерската терминологија“ (2000), со Стеван Томовски.

Тој е познат и по преведените бројни дела и трудови од македонски на англиски јазик и обратно, меѓу кои: „Селото Неволјани-Леринско“ (1986) (од македонски на англиски) од Ристо Кираџиев од Торонто, на преводите на „Јубилејното издание посветено на 50-годишнината од основањето на хидробиолошки завод – Охрид“, Охрид, (1985), на „Развојот и исхраната на младите циприниди во Охридското Езеро“ (1988), (од македонски на англиски), докторска дисертација на биологот Милчо Точко од Охрид, „Страници за Македонија и Македонците“ (1990) од Христо Андоновски, од Скопје и „Македонски стопански речник“ (1990) на Стопанска комора на Македонија, „По патеките на Евлија Челебија“ (2007) (на турски јазик.) како и други преводи на научни трудови од македонски на англиски и обратно, Тој е особено познат со преводот од англиски на македонски јазик на романот „Александар Македонски“ (1988) од Урлих Вилкен.

Наведените наслови недвосмислено говорат за широкиот интерес и упатеност на Катин во исленичката проблематика. Посебна потврда за тоа е и фактот што своето високо мислење за

неговите дела го дале голем број истакнати македонски историчари, научни работници, новинари и публицисти, со нагласена интелектуална позиција во македонското општество и надвор од него.

Така, делото „**Македонски холокауст**“, (НИО „Студентски збор“, Скопје, 1990, 1-236 на македонски јазик) непосредно и аргументирано ги прикажува животните судбини на Македонците. Во секој презентирани текст читателот го чувствува присуството „на последное целивање“ на Македонецот со родната грутка, со најблиските во родниот крај и со гробовите на починатите. Никој од насилно отселените од родниот праг не верувал нити пак ќе поверува дека латинската поговорка: „Ibi bene ibi patria“ (Таму каде што ти е убаво, таму ти е и татковината) претставува вистина. Затоа и за на век вака ќе се одгласуваат како вистина испеаните песни: „Бог да бие кој прв спомна Америка“, „Туѓината пуста да остане“ и други македонски песни.

За првото дело на Славе Катин „Македонски холокауст“, посветено, главно, на иселеништвото, истакнатиот македонски општествен и културен работник Живко Василевски, претседател на Културно-просветниот собор на Собранието на Република Македонија, а потоа и претседател на Матицата на иселениците од Македонија, ќе истакне:

“Ова дело претставува значаен придонес во натамошното проширување на сознанијата за драмата на македонскиот народ и за нејзините режисери, кои што со невидена упорност ја продолжуваат со години, децении и векови и се’ уште упорно ја продолжуваат и се надеваат на конечното искоренување на Македонците од нивниот дел на Балканот.

Македонија, таа срцевина на Балканот, од искона била и ќе биде крстосница на најзначајните магистрала меѓу Северна и Средна Европа, од една, и Медитеранот и Блискиот Исток, од друга страна. Преку овие магистрала постојано се движеле цивилизациите од Север кон Југ и од Југ кон Север и секоја зад себе оставила траги од својата материјална култура. Веројатно оваа вистина за Македонија била и мотив „железниот“ канцелар Бизмарк, кон крајот на XIX век да ја изговори познатата синтагма: „Оној што владее со долината на Вардар, владее и со Балканот“.

„Оваа вистина претставувала основа за завојувачката политика на Отоманската империја кон Европа, како што била и мотив во политичката стратегија на балканските монархии за доминација на Балканот. Во контекстот на геостратешкото значење на Македонија на Балканот, а и пошироко, се кроеше судбината на Македонија и на Македонците, се кроеја нејзините голгошти и искоренувањето. Во прилог на тоа говорат бројните притисоци над Македонците, колонизациите со немакедонско население, асимилацијата и денациона-лизацијата и како крајно средство, физичкиот геноцид над македонското население.

Во рамките на овие и вакви ангажирања на аспирантите за владеење со Балканот, станува сосема разбирлива и вистината за една третина од отселените Македонци од својата родна грутка во прекуморските земји. Оваа судбина е карактеристична и за народот од Израел и за Ерменците.

Во „Македонскиот холокауст“ Славе Катин непосредно и аргументирано ги прикажува животните судбини на Македонците. Тој ги дава сведоштвата за Лерин, Желево, Габреш, К’басница, Воден, за Љубојно, Брајчино, Велгошти, Вевчани, за Мелник, Петрич и Сандански, за Мала Преспа и преселбите и разделбите на Македонците и за нивниот непребол кон родната грутка. Во фокусот на неговото внимание се иселениците, кои се потврдуваат како мошне значаен фактор во борбата на Македонецот за својата национална легитимација, или поточно за својот јазик и култура, колку слични, толку и различни од историјата, јазикот и културата на другите словенски народи“.

На промоцијата на ова дело во Клубот на новинарите на Македонија, Живко Василевски, истакна дека во сегашниот миг на разгорени страсти за господарење со средиштето на Балканот, а и во иднина, ова дело на Славе Катин ќе претставува значајна и своевидна документација за одбраната на националното битие на Македонецот, но и аргументација за проширување на сознанијата на општествено-политичката, културната и научната јавност во светот за македонскиот дел на Балканот.

Продолжува

Пишува: ДУШАН РИСТЕВСКИ